

تفسیر روز

تفسیر عقلی - کاربردی قرآن کریم با توجه به مسائل روز

سیدیحیی یثربی،
تفسیر روز (تفسیر عقلی -
کاربردی قرآن کریم با
توجه به مسائل روز)،
جلد اول، تهران: مؤسسه
انتشارات امیرکبیر،
۱۳۸۷.

اشاره

کتاب تفسیر روز که جلد اول آن منتشر و در اختیار علاقه‌مندان، خصوصاً نسل جوان قرار گرفته، دارای ویژگی قابل توجهی است. نویسنده در این اثر کوشیده است تا در زمینه تفسیر قرآن کریم، راه ویژه در پی گیرد. او تلاش می‌کند تا برتری‌های تعالیم قرآن کریم را با توجه به مسائل و مشکلات امروز بشر نشان دهد.

از نظر نویسنده، دین همه انسان‌ها در همه دوران‌هاست. به همین دلیل باید حکمت و معجزه‌های روشن خود را برای همه انسان‌ها و در همه دوران‌ها عرضه نماید. بر این مبنا نگارنده تلاش کرده این تفسیر را بر اساس مسئله‌ها و نیازهای امروز انسان امروزی ارائه نماید.

به اعتقاد این مفسر، قرآن نیز همانند طبیعت است که هر چه آگاهانه‌تر و با راه و روش درست‌تری پژوهش شود، نتیجه‌های بزرگ‌تری به بار می‌آورد.

با این نگرش، در این کتاب تلاش شده است تا مسائل و موضوعات جامعه امروزی بر مبنای قرآن بازتعریف شود. مسائل بزرگی همانند: اعتبار انسان، حقوق اساسی فردی و اجتماعی او، اصالت و اعتبار عقل و اندیشه انسان، روش درست‌اندیشی، دین درست، ادیان و مذاهب باطل و خرافی، خداشناسی، پیامبرشناسی، رابطه انسان و خدا، سیاست اسلامی، مشکلات علما و مدیران جامعه، مشکلات جهان و جهان اسلام، مدیریت جامعه اسلامی و صدها مسئله مهم دیگر.

درباره نویسنده

سیدیحیی یثربی سال ۱۳۳۱ شمسی در آذربایجان غربی به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی را در مدارس سنتی فراگرفت و سپس برای تحصیل در حوزه علمیه رهسپار زنجان شد. سپس به قم عزیمت کرد و دوره تکمیلی تحصیلات خود را نزد استادان بزرگی چون علامه طباطبایی، منتظری و سبحانی به پایان برد. یثربی سپس به تحصیلات دانشگاهی پرداخت و موفق به اخذ دکترای فلسفه و حکمت اسلامی از دانشکده الهیات دانشگاه تهران شد. از سال ۱۳۶۲ هم در گروه فلسفه دانشکده

ادبیات دانشگاه تبریز آغاز به کار کرد و ۱۰ سال به تدریس در این دانشگاه ادامه داد و در سال ۱۳۷۷ در گروه فلسفه دانشکده ادبیات دانشگاه علامه طباطبایی به تدریس مشغول شد، که تاکنون این فعالیت ادامه دارد.

ویژگی دکتر یثربی در تعدد و تنوع آثار اوست. این آثار را می‌توان به بخش‌های مختلفی چون: کتاب‌های علمی و تحلیلی، مقاله‌های پژوهشی، رمان‌ها و سفرنامه‌ها و... متمایز کرد.

از میان آثار علمی ایشان، عرفان نظری با وجود این که سال‌ها از چاپ آن می‌گذرد، هنوز هم در زمینه آموزش

به معرفی و گزارشی از کتاب تفسیر ایشان می‌پردازیم.

درباره کتاب

فصل اول این مجموعه که در چهار فصل گردآوری شده است، به موضوع دین‌شناسی اختصاص دارد و در آن پرسش‌های اصلی دین‌شناسی و مواد و ابزار و همچنین موانع آن به تفصیل مورد بررسی قرار می‌گیرد.

نویسنده معتقد است، امروز برای دست یافتن به معرفت درست از جهان هستی و برای زمینه‌سازی یک هم‌زیستی جهانی، پاسخ به سه پرسش ضروری است.

نخست این که آیا دین، برای انسان و در زندگی او، یک نیاز ناگزیر است؟ اگر پاسخ پرسش اول مثبت باشد، پرسش دوم مطرح می‌شود که آیا این نیاز در نظام آفرینش، به گونه‌ای برآورده شده است؟ هم‌چنین اگر پاسخ دوم مثبت بود، سومین پرسش مطرح می‌شود و آن این که تکلیف ما در برابر آن دین و مکتب چیست؟

اعتقاد نویسنده درباره پرسش اول این‌گونه مطرح می‌شود که: «دین به ما می‌گوید: نمی‌خواهید که علاوه بر زندگی سالم و آرام دنیایی، دارای یک زندگی جاویدان بوده و برای همیشه از خوشبختی و لذت‌های والا برخوردار شده و گرفتار پیامد زبان‌بار غفلت و از دست دادن فرصت‌ها نشوید؟».

در ادامه این بحث او تأکید می‌کند که بی‌تردید هیچ انسانی به چنین پیشنهادی پاسخ منفی نمی‌دهد، زیرا با پذیرش این پیشنهاد، نه تنها چیزی از او کم نمی‌شود، بلکه به چیزهای دیگر هم در دنیا و هم بعد از آن دست می‌یابد.

در رابطه با سؤال دوم، به نظر نگارنده، عقل انسان بر سر دو راهی قرار می‌گیرد که باید یکی از آن دو را در پیش گیرد: یکی راه انکار و دست‌کم بی‌اعتنایی به موضوع وحی و دین و هدایت غیبی است و دیگری، راه پژوهش و جستجو در جهت دست یافتن به دین و هدایت آسمانی راستین و واقعی. سپس یثربی تلاش می‌کند بر مبنای روش واقع‌گرایانه بحث خود را استمرار دهد:

عرفان کتاب جامعی است. آب طربناکه عنوان دیگر اثر یثربی درباره نکات عرفانی دیوان حافظ است. اثر دیگر وی به نام ماجرای غم‌انگیز روشنفکری در ایران کتابی است که در آن تلاش نویسنده بر این نکته صرف شده است که جامعه ما را با جامعه غرب از لحاظ اصول و مبانی جریان روشن‌فکری جدید مقایسه کند و نشان داده است که حتی در سطح متفکران و اندیش‌مندان جامعه ما این اصول رعایت نشده است و ما هنوز نتوانسته‌ایم تفکر جدید غربی را تجزیه و تحلیل کنیم و به کار بندیم. وی اثر مهم دیگری نیز در زمینه فرهنگ نگاشته است با نام خود کامگی و فرهنگ. اما تاریخ تحلیلی - انتقادی فلسفه اسلامی اثر دیگر وی که به عنوان مرجعی در فلسفه اسلامی مطرح است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این کتاب مسائل مهم فلسفه اسلامی را در تاریخ شامل می‌شود و سابقه آن را از یونان باستان ماقبل سقراط، افلاطون، نوافلاطونیان و سپس فلسفه خودمان تا به امروز پی گرفته است.

در بخش رمان و سفرنامه‌نویسی دکتر یثربی، به دو رمان باید اشاره کرد: یکی رمان قلندر و قلعه و دیگری محمد پیام‌آور صلح و اندیشه است. قلندر و قلعه داستان زندگی سهروردی است که بخشی از زندگی وی را که مربوط به عرفان و سلوک است بازگو می‌کند. محمد پیام‌آور صلح و اندیشه هم عنوان رمان تازه اوست که با حال و هوایی خاص در مورد زندگی پیامبر اسلام (ص) نوشته است. وی در این کتاب سعی کرده است یک دوره از زندگی حضرت را مطرح کند، اما به صورت کاملاً عینی و ملموس؛ به صورت آدمی میان آدم‌ها. از کتاب‌های مهم دیگر وی می‌توان به فلسفه عرفان: تحلیلی از اصول و مبانی و مسائل عرفانی؛ عرفان نظری: تحقیقی در سیر تکاملی و اصول و مسائل تصوف؛ عیار نقد: نقدی بر هستی‌شناسی و معاد مالاصدرا؛ فلسفه امامت: تحلیل فلسفی شخصیت و اوصاف امامان؛ فلسفه مشاء: گزارشی از فلسفه مشاء همراه با گزیده ای از متون؛ عیار نقد: بررسی نقد پنج مسئله بنیادی در فلسفه اسلامی.

با توجه به معرفی و بیان سوابق علمی و پژوهشی نگارنده،

«بدون تردید، به حکم عقل و منطق، انتخاب راه دوم درست است، برای این که اگر واقعیتی باشد و ما به آن بی‌اعتنا باشیم، قطعاً ضرر خواهیم کرد. اما اگر واقعیتی در کار نباشد و ما با تلاش خود، این احتمال را روشن و موجه کرده باشیم، نه تنها ضرر نخواهیم کرد، بلکه سود هم خواهیم برد».

هدف نویسنده در فصل اول نشان دادن راه و روش پرهیز و جلوگیری از خودکامگی ذهن، در قلمرو مابعدالطبیعه است و برای توضیح این مطلب، به روش اندیشیدن در مابعدالطبیعه پرداخته و از نگاه برخی از فلاسفه اروپایی آن را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و سپس نتیجه می‌گیرد که مابعدالطبیعه بی‌نیاز از تجربه نیست. اگر مابعدالطبیعه با تجربه ارتباط نداشته باشد، دچار خودکامگی ذهن و خیالی‌بافی خواهد شد.

در فصل دوم این اثر به جستجوی دین درست پرداخته می‌شود. در این راستا می‌خوانیم:

«اگر رابطه‌ای میان خدا، خلق، آسمان و زمین برقرار شده باشد، این رابطه بر اساس نیاز انسان خواهد بود. زیرا جای تردید نیست که اگر جهان ما، خداوند و پروردگاری داشته باشد، آن خداوند و پروردگار، نیازی به ما نخواهد داشت. به همین دلیل، اگر از طرف او دستی به سوی ما دراز شده باشد به منظور حمایت از ما و تدارک نیازهای ما خواهد بود».

به اعتقاد نویسنده، همین نکته بهترین ملاک تشخیص دین درست از نادرست است. یعنی ما همه ادیان را می‌توانیم با این معیار بسنجیم که در جهت حمایت از انسانند و یا درصد بهره‌برداری از او؟ این معیار از دو جنبه مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ نخست از جهت توجه به اصالت و اعتبار انسان و دیگری از جهت توجه به تدبیر درست زندگی کردن وی.

از آن‌جا که هدف نگارنده این مجموعه، نشان دادن برتری اسلام و نیز تدارک زمینه یک نگرش امروزی به قرآن کریم است، لذا این دو موضوع را با توجه به اسلام و تعالیم قرآن و مقایسه آن‌ها با ادیان و مکاتب دیگر مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد.

بدین منظور به دیدگاه‌های برخی از مکتب‌های غیر عقلانی و عقلانی پرداخته می‌شود:

«هویت انسان در مکتب‌های غیرعقلانی به گونه‌ای یک هویت تحقیرشده است. از نظر فلوپین، اتحاد نفس با بدن خاکی، نتیجه سقوط آن است، در مسیحیت نیز انسان، رانده

خداوند از بهشت است».

در ادامه نیز به نظر اسلام پرداخته می‌شود: از نظر اسلام، انسان یک موجود زمینی است. اما در او روح خدا دمیده‌اند. انسان موجودی است که هیچ‌گونه سابقه بد یا خوب ندارد و با نهاد پاک به دنیا می‌آید. توان شناخت و معرفت او حتی برتر و بالاتر از فرشتگان است. او خلیفه خدا در زمین می‌باشد. یعنی موجودی است که اوصاف و کمالات او از همه آفریدگان خداوند برتر است. این نکته‌ها در قرآن کریم مورد تأکید فراوان قرار گرفته‌اند.

در فصل سوم نویسنده به عنوان یک مفسر قصد دارد مبانی فهم قرآن را بر اساس اصول و دیگر مسائل توضیح دهد. مبنای ذکر شده از نظرگاه وی عبارت است از اعتبار انسان به عنوان مخاطب و جایگاه دین در حمایت از او.

چنان که اشاره شد، یکی از نشانه‌های حقانیت دین، آن است که انسان آشکارا ببیند که آن دین درصدد یاری و حمایت انسان است. نه تحقیر و استثمار او. و بزرگ‌ترین نشانه یاری و حمایت آن دین، آن است که از اصالت و اعتبار انسان دفاع کند. نویسنده معتقد است:

«روشن‌اندیشان غرب به این نتیجه رسیدند که تا دین را ترک نگویند خود را درک نمی‌کنند و لذا انسان به صورت رقیب خدا درآمده، دانشی انسان در برابر دین قرار گرفت. به گونه‌ای که انسان باید این را انتخاب کند یا آن راه، اما اسلام از همان آغاز، حضور انسان را در آفرینش نهاده و او را عهده‌دار رسالتی می‌داند که تنها در شأن اوست».

در بخشی از کتاب، نویسنده با بیان دریغ و افسوس درباره این مسئله که اصالت و اعتباری که قرآن و اسلام به انسان بخشیده، مدام از طرف خود انسان‌ها، پایمال شده است، به علل و انگیزه‌های گوناگون این پایمال شدن می‌پردازد و این انگیزه‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد:

«از این‌جاست که نخستین گروه اهل کلام، در جهان اسلام نخستین واجب هر انسان را اندیشه و خردورزی دانسته و حتی برخی از آنان «شک» را که زمینه‌ساز حرکت فکری است، نخستین واجب و نخستین کار لازم برای هر انسان می‌دانستند».

بدین ترتیب از نظرگاه نگارنده، آموزش و پرورش و آموزش عالی و مراکز اثرگذار دیگر جامعه اسلامی، باید بر خردورزی استوار شده و آن را ترویج کنند. به گونه‌ای که خردورزی به صورت یک جریان غالب و رایج جامعه درآید.

در ادامه این بحث به جهت‌گیری‌های نادرست مراکز اثرگذار پرداخته می‌شود و این مراکز به تفصیل آسیب‌شناسی

می‌شوند:

«مراکز دانشگاهی و پژوهشی جامعه ما اگر چه در علوم تجربی خواه ناخواه به دلیل هماهنگی با غرب وضع بهتری دارد اما در علوم انسانی کاملاً در چار جمود و نازایی است. و همین امر باعث شده که نسبت به فهم دین و تولید معارف دینی، ناتوان مانده و کاری از پیش نبریم».

هم‌چنین در ادامه نویسنده به علل و عوامل مختلف آن می‌پردازد.

مسئله «تفسیر به‌رأی قرآن» مطلبی است که در آخر این فصل به آن اشاره می‌شود و زبان‌های آن بر شمرده می‌شود.

در این خصوص می‌خوانیم:

«تفسیر به‌رأی عبارت است از تطبیق قرآن و سازگار ساختن آموزه‌های آن، با ذهنیت خود و تمایلات خود. چنین چیزی نه تنها در مورد تفسیر قرآن نادرست و زیان‌بار است، در تفسیر طبیعت، سیاست، اخلاق، عدالت، و انسان‌دوستی نیز نادرست و زیان‌بار است».

نکته‌ای که در این جا قابل توجه و تأمل است این است که هر انسانی بر اساس ذهن روشن و اندیشه توانای خود، وارد فهم قرآن شده و پاسخ مسئله‌ها و مشکلات خود را از قرآن بخواهد. چنین تفسیری فهم و استنباط است نه تفسیر به‌رأی.

به بیان این مفسر، امروزه در زندگی اجتماعی، اعتبار انسان‌ها، عدالت اجتماعی، کنترل قدرت و آزادی و برابری انسان‌ها، از مسائل جدی جامعه‌هاست. هم‌چنین وی تأکید می‌کند به این که ما قرآن را با شرایط موجود یا گرایش‌های مورد علاقه‌مان تطبیق بدهیم. چنین کاری از نوع تفسیر به‌رأی خواهد بود. اما اگر با قطع نظر از تمایلات و علاقه‌ها و انس و الفت ذهن و محیط، این مسائل را به قرآن عرضه می‌کنیم، آن‌گاه با تدبر و دقت در جستجوی پاسخ این مسئله‌ها باشیم، بدون تردید انسان معاصر بر اساس شرایط و امکانات جهان امروز می‌تواند به پاسخ‌هایی دست یابد که مفسران دوران گذشته نمی‌توانستند به آن‌ها دست یابند، هم‌چنین در ادامه نیز اضافه می‌کند که این پاسخ‌های برآمده از قرآن نتیجه فهم قرآنند نه تفسیر به‌رأی و نیز حاصل دلالت روشن قرآن‌اند، نه رمز و اشاره‌های آن.

در فصل چهارم این کتاب به تفصیل موضوع فهم و تفسیر قرآن بحث و بررسی شده و موارد آن یک به یک تبیین می‌شود. هم‌چنین به مسئله ظاهر و باطن قرآن پرداخته شده است. درباره زبان قرآن و دست‌یابی انسان به معانی

قرآن، بحث‌ها و عنوان‌ها و اصطلاحات معروفی وجود دارد که همه تفسیرها به گونه‌ای آن‌ها را مورد بررسی قرار داده‌اند. یحیی یثربی، نگارنده این اثر نیز ضمن تفسیر قرآن به این گونه بحث‌ها پرداخته است:

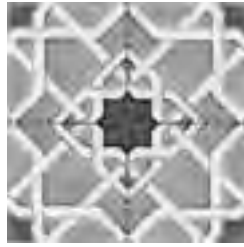
«از اصطلاحات رایج در این باره، یکی ظاهر و باطن است و دیگری تفسیر و تأویل و سوم محکم و متشابه، از این اصطلاحات، چهار اصطلاح در قرآن آمده است که عبارتند از محکم و متشابه، تأویل و تفسیر، اما ظاهر و باطن در ارتباط با فهم قرآن، در قرآن کریم به کار نرفته است».

نویسنده این‌ها را در ذیل آیه‌ی هفتم از سوره آل عمران، مورد بحث قرار داده است. به اعتقاد نویسنده، منظور از تفسیر، بیان معانی آیات قرآن است. یعنی در تفسیر نگارنده قصد دارد مدلول آیه‌ها را از نظر زبانی روشن سازد، اما در تأویل، هدف وی این نیست که مدلول لفظ را روشن سازد، بلکه در صدد است که انگیزه‌ها و اهداف و مصادیق این آیه‌ها را مشخص نماید.

نویسنده در پایان این فصل می‌نویسد:

«قرآن که تکیه‌گاه اصلی هدایت ما به اندیشه درست و رفتار نیک است و نیز پاسخ‌گوی مشکلات فردی و اجتماعی ماست، نباید زبانی داشته باشد که فهم آن زبان به دست‌گیری و حمایت و هدایت دیگران نیازمند باشد. این که زبان قرآن زبان عربی است، تنها به این معنا نیست که زبان قرآن عربی است نه فارسی! بلکه به این معناست که قرآن با شیوه بیانی همین مردم محیط، سخن می‌گوید و هیچ‌گونه رمز و رازی که خارج از عرف و عادت مردم باشد در آن وجود ندارد. شاید تأکید قرآن به روشن و عادی بودن زبانش، در ضمن یک اشاره اعتراض‌آمیزی هم باشد، به عقیده مسیحیان که فهم متون مقدس را در حد عموم مردم نمی‌دانستند، بلکه این فهم به طبقه خاصی از متولیان دین اختصاص داشت، بر این مبنا نویسنده معتقد است که زبان قرآن با نگاه اسلام به جایگاه مردم، ارتباط مستقیم دارد. و این برخلاف شیوه مسیحیت تحریف شده است که در آن میان خدا و خلق، عیسی به عنوان پسر خدا واسطه است و هیچ کس بدون وساطت عیسی نجات نمی‌یابد، بنابراین در فهم متون دینی نیز باید واسطه داشته باشیم».

نکته قابل توجه این که، در اسلام، عقل بر دین تقدم دارد، پس باید دین و سند دین به گونه‌ای باشد که مردم آن را بفهمند و بتوانند ارزیابی کنند. اما در ادیان غیرعقلانی، دین بر فهم مردم تقدم دارد. بنابراین مردم باید در فهم دین دخالتی نداشته

باشند و یکی از معجزه‌های اسلام و نشانه‌های دین حق و دین باطل، در همین جا آشکار می‌گردد که یک دین مانند مسیحیت انسان را از نخستین و بنیادی‌ترین حق خودش که حق فهم است، محروم می‌سازد و دین اسلام این حق را اصل مسلم دانسته و خود را تسلیم این حق می‌کند.

بخش آخر این کتاب به «تفسیر» اختصاص دارد، همان‌گونه که گفته شد تلاش نویسنده در این بخش بر آن است که براساس آگاهی‌های امروز انسان و مسائل و مشکلات امروز جهان به سراغ هدایت قرآن برویم و خود نیز بر این مینا به تفسیر پرداخته است.

بی‌تردید در این تلاش، اهداف و تعالیم اسلام از جمله: «اعتبار دادن به انسان، فراهم آوردن زمینه لازم آگاهی و درست‌اندیشی انسان، تلاش برای فراهم آوردن زمینه آزادی‌های فردی و اجتماعی انسان و...» مورد توجه و تدقیق قرار گرفته است.

در این بخش نخست آیه‌ها به صورت آزاد و با توجه به نکته‌های مورد اتفاق مربوط به آن‌ها، به فارسی برگردانده می‌شود. سپس پیام آیه‌ها و اصول و قواعدی که از آن‌ها به دست می‌آیند، جداگانه مورد بررسی قرار می‌گیرد. آن‌گاه با توجه به مسائل و مشکلات امروز جامعه اسلامی خودمان و جامعه جهانی، نویسنده تلاش می‌کند به جستجوی راه حل‌های این مشکلات و پاسخ به این پرسش‌ها بپردازد.

از آن‌جا که نویسنده معتقد است آن اصول و قواعد و پیام‌های آسمانی در پاسخ‌گویی به این مشکلات، کارایی اعجاز‌انگیزی دارند، بنابراین وی این تفسیر را یک تفسیر کاربردی می‌داند.

در نخستین قسمت از بخش تفسیر این کتاب، ابتدا سوره حمد تفسیر و تبیین می‌گردد. نویسنده و مفسر کتاب می‌نویسد: «در سوره حمد، حضور انسان مطرح می‌شود و سخن از زبان انسان ادا می‌شود. انسان عاقل و بالغ، پس از شناخت جهان و خود و پی بردن به وجود آفریدگار جهان سخن را با نام او آغاز می‌کند و او را با رحمت و مهربانی می‌ستاید و ثنا و ستایش را در انحصار خدا می‌داند سپس فراگیر بودن تربیت و پرورش او را نسبت به همه موجودات، مورد تأکید قرار می‌دهد. آنگاه باز هم به رحمت و بخشش او تأکید می‌ورزد. سپس به آینده می‌نگرد و حساب آینده را روشن می‌یابد. زیرا که داور روز رستاخیز جز این خدای یگانه نیست. دآوری او نیز چنان‌که گفته شد براساس حساب‌رسی و دلیل و منطقی خواهد

بود».

و بر این اساس نتیجه می‌گیرد:

«برخلاف نگرش‌های ناشی از جبرگرایی و عرفان، که هر دو تلاش انسان را در سامان‌دهی سرنوشت خود بی‌اثر دانسته و بر این باورند که پایان کار انسان براساس هیچ حساب و کتابی نیست. از بدکاران و نیکوکاران سرانجام چه کسی مقبول درگاه حق خواهد شد و مورد نظر خداوند

قرار خواهد گرفت، پیشاپیش بر هیچ کس معلوم نیست».

سپس مفسر اضافه می‌کند، آن‌چه کارساز است اراده خداوند است و بس. این اراده نیز تابع هیچ حساب و کتابی نیست. آن‌گاه که انسان با این خدای مهربان و بخشنده و داور روز رستاخیز سخن می‌گوید، اقرار می‌کند که جز او را شایسته پرستش نمی‌داند و از غیر او انتظار یاری ندارد.

هم‌چنین در بخش تفسیر، سوره‌هایی از قرآن کریم به‌طور خلاصه آورده شده و آیه‌هایی از آن مورد تفسیر و تبیین قرار گرفته است.

مثلاً سوره بنی‌اسرائیل از آیه چهل تا آیه چهل‌وهشت درج و سپس به ترجمه و نکته‌های تفسیری آن پرداخته شده است. مفسر قرآن کریم، دکتر یثربی، درباره آیه چهل و پنج سوره بنی‌اسرائیل، به نکته بسیار مهمی درباره این آیه اشاره می‌کند و آن این‌که یکی از مشکلات انسان، رها شدن از جاذبه‌های غریزه و لذت‌های حسی است. اگر برای بعثت پیامبران، یک هدف اصلی بتوان تعیین کرد آن هدف جز این نخواهد بود که بکوشند تا انسان را از زندگی و چارچوب غریزه و نیازهای مادی و هوس‌های نفسانی رها سازند. هم‌چنین اضافه می‌کند که قرآن کریم، مشکل علمای یهود را نیز در این می‌داند که نمی‌توانند از جاذبه جاه و مال دست بردارند. این مشکل انسان است، اما چاره این مشکل و درمان این درد چیست؟

او سپس اشاره می‌کند که قرآن کریم، درمان درد و چاره مشکل را در آن می‌داند که انسان به دو کار دست بزند: یکی شکیبایی، دیگری نماز و نیایش... سپس هر یک از این دو را مورد بررسی عمیق و دقیق قرار می‌دهد.

کتاب تفسیر روز آن‌گونه که از عنوان آن بر می‌آید مخاطبانی را مورد نظر قرار داده است که به دنبال دریافت ملموس و غیر انتزاعی مسائل جامعه امروز از حقیقت دین مبین اسلام هستند و نویسنده در این راه تلاش نموده تا این گروه از مخاطبان را به شکلی کاربردی و عقلی به مفاهیم عملی و علمی قرآن مجید نزدیک نماید.

